

Harmonice musím
být rovnocenným
soupeřem

Zpěvné cesty Jany Věbrové

Vítr a voda, dva přírodní živly. Mohou být poetické a drsné zároveň. Harmonikářka **Jana Věbrová** vyrostla ve větrném mlýnu. Teď žije v mlýnu vodním. Její písničky jsou drsně poetické.

Koncerty zdánlivě jemné písničkářky jsou nabitě emocemi. Nenechá vás na okamžik vydechnout. Schovaná za harmonikou do mikrofonu křičí, když tu se najednou její hlas zklidní v zadumané písničce. Pokaždé dokáže zasáhnout posluchače svou naléhavostí.

Cestou k ní jsme projížděli romantickou krajinou se smutnými zákoutími opuštěných domů. O bývalých Sudetech se říká, že lidé zde žijící nemají kořeny. Jana Věbrová se tu narodila, vyrůstala, zamilovala se a porodila dítě... Na svůj rodný kraj nedá dopustit. Kořeny tu již zapustila. „Určitě mě prostředí podvědomě ovlivňuje. Vykořeněnost je stále přítomná, člověk tu žije trochu osamocen. Ale mně samota nevádí, mám ráda svůj klid, jen se teď pro mě rozšířil o moji ‚novou‘ rodinu.“

Život v kruhu

Narodila se ve Varnsdorfu a vyrůstala ve větrném mlýnu z roku 1840. „Když k nám přišla návštěva, divila se, že nemáme rohy. Mně ale přišlo normální, že žiju v kruhu. Ač to člověka ovlivní, rozhodně bych v tom nehledala něco přehnaně magického.“

Pro její rodiče byla hudba koníčkem, matka zpívala na zábavách, otec hrál ve folkové kapele. Už ve třinácti letech začala psát první písničky. „Jsou spíše úsměvné, laškovné, takové rádoby filozo-

fické bláboly třináctileté holky.“ Před studiem na gymnáziu dala přednost lesnické škole. Ráda se toulala přírodou, chodila do skautu. „Byla to dobrá volba, škola mi dala volnost, kterou jsem potřebovala. Místo vyučování jsem si občas zajela na výlet – to pro mě bylo podstatnější.“

Po maturitě zkusila studovat základy humanitní vzdělanosti, ale filozofie, estetiky, dějiny umění byly pro ni spíše koníčkem. Vydřela čtyři měsíce. Začala pracovat na půl úvazku ve speciálních školách s postiženými dětmi a poté i s důchodci se zrakovým postižením. A hrála.

Setkání s harmonikou

Ovládla už housle, klavír, příčnou flétnu a při posezeních u ohně kdysi brávala do ruky i kytaru. Když poprvé vyzkoušela harmoniku, překvapila ji. „Byl to zvláštní pocit. Najednou musíte zpívat jinak. Není to už takové ‚la la la‘, do zpěvu dáváte více síly. Harmonika je energická, člověk jí musí být rovnocenným soupeřem, aby ho neshodila na zem. Ale také se za ni může schovat, nese ji na sobě jako štít.“

Na veřejnosti hrála poprvé ve varnsdorfském kulturním domě. Kamarád ji přemluvil, aby vystoupila po kapele Činna, a její členové jí pomohli na cestě do hudebního světa. Jezdila s nimi přes rok, měla několik písniček a k osmnáctinám si koupila akordeon. Hrála, kde se

dalo, po hospodách, přátelům. „Na začátku jsem si na pódiu vytvořila svůj mikrosvět a obecenstvo jsem vůbec nevnímala. Byla jsem do hudby tak ponořená, že když jsem pak najednou dohrála, stála jsem k publiku občas i zády. Ale po mateřské jsem začala prožívat hraní jinak, víc jsem komunikovala s lidmi a víc jsem si hraní i zpěv vychutnávala. Ne že by mě tolik změnilo dítě, prostě jsem zestárla, posunula jsem se.“

Ivan Acher

Se svým manželem, hudebním skladatelem Ivanem Acherem, se seznámila v nedaleké Andělské Hoře. V krásné secesní továrně se před pěti lety liberecký architekt rozhodl pořádat kulturní akce. Na slavnostním otevření hrála Jana svých pár písniček. Když skončila, otevřela oči a v publiku seděl Ivan Acher. „První, co řekl, bylo ‚Ty vole, Věbrovka!‘ Pak si mě pozval na nahrávání, zrovna se mu hodila harmonika.“ V secesní továrně to byla první a poslední kulturní akce, ale pro ně to byl začátek společné hudební pouti. A poté i životní. I Ivan Acher se narodil ve mlýnu, i když vodním. „To je možná hezké do životopisu, ale že bych si řekla: Hele, má mlýn, jdu za ním... Jsme si moc blízcí, asi je to tím krajem, i rodiny jsou si podobné, způsobem výchovy, předávaným životními zásad.“

Hraju, otěhotním, *vydám desku*, otěhotním. A dál se uvidí.

Jana Věbrová (*1985)

- Maturovala na lesnické škole ve Šluknově.
- Roku 2007 jí vyšlo první CD *Kykyrý*. Spolupracovala s Agon Orchestra na CD *Magorova suma*, na kterém jsou zhudebněné básně Ivana Jirouse.
- Alternuje s Lenkou Dusilovou v divadelním představení *Weissenstein* v Divadle Komedie.
- Její manžel Ivan Acher je hudebním skladatelem. Mají spolu dvouletou Aničku, druhé dítě je na cestě.

Kykyrý

„Jana Věbrová čaruje svým hlasem, svým akordeonem, svou osobností.“ „... Surové a teskné balady mají sílu a všechno to peklo nad povrchem jí věříte...“ Spoustu dalších příznivých ohlasů mělo její první album *Kykyrý*, na kterém se autorsky podílel i její manžel. „U některých písniček ani já pořádně nerozumím textu. Vznikaly iracionálně, jako by se člověk propojil s něčím neznámým.“

Je vůbec v silách člověka interpretovat na koncertech se stále stejným nasazením tak expresivní písničky? „Cítím, že některé už jsou přežití, ale stojím si za nimi. Jiné můžu s čistým svědomím zpívat pořád. Například *Kykyrý*, *Plátem* a také ty *Ivkovy*, například *Až mě vraní mrtvice*.“

S vydáním druhého alba Jana Věbrová nespíchá, původně jej chtěla vydat

příští rok. Právě se však ocitla ve velkém období hledání se. „Hudba je mi strašně blízká, mám z ní hlubokou radost. Teď je to trochu zastíněné rodinou, ale pocit naplnění z hraní potřebuju. Nešťítím se žádné práce, ale hudba je nejsnazší a nejpříjemnější možnost.“ Talent má prý ještě na pečení bábovek, jitrocelový sirup a bylinky. Mímoходом, bábovka, kterou upekla ve staré litinové formě, již tu nechali sudetští Němci, byla skvělá.

Z mlejna do mlejna

Neuměla si představit, že by někdy opustila rodný větrný mlýn. Ale zamilovala se a odešla. Z větrného mlýna do mlýna vodního, kde bydlí rodina jejího manžela. Z písničkářky z větrného mlýna se najednou stala Böhmische hearth coeur. Proč tak trochu krkolomný výraz?

Böhmische je odkazem k Sudetům, kde žije, dvě srdce za sebou – zpívá přeci od srdce. A když se to vysloví, zní to trochu jako hard core. „Brzy to určitě změní. Jsem trochu nemarketingová, hraju, otěhotním, natočím desku, otěhotním. Pokračování zatím nechám životu.“

Nové písničky Jany Věbrové jsou o dost klidnější, i ona sama se uklidnila, a tak už své pocity tolik „nevyřívá“ do světa. Navíc měla před časem problémy s hlasivkami, což při jejím způsobu zpívání nepřekvapí. Začala chodit na hodiny zpěvu. „Je to nádherný pocit, nic mě nebolí, vyzpívám víc než předtím.“

Jana Věbrová teď přemýšlí, že by harmoniku vyměnila i za jiný nástroj, nebo začala hrát s kapelou. „Je to dlouhá cesta. Jenom musím přijít na to, v jakých botách ji půjdu a jak rychle ji půjdu.“ ■